

„Народ“ излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у Франковој улици број 20.

Власник КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.
Огласи и белешке наплаћују се по погодби.
Редакција је у улици Франковој бр. 20.

Главни уредник ДРАГ. С. ГОГИЋ

Прозелитизам у Мађарској

Познато је да се Мађари, у тежњи да створе националну и апсолутно мађарску државу, служе свима могућим средствима да мађаризирају оних десет милиона немађарске народности. Али насилна мађаризација школа, административне тракавице, судске репресије, фалшификоване статистике и насилна колонизација ипак нису била довољна средства за обезбеђење крајњег успеха мађаризације. И влада мађарска, нашавши се на невољи, обратила се Цркви, те да она убрза процес однарођавања. Тако је 1912 створен мађарски унијатски епископат у Хајдудорогу, у Трансилванији, и ако је тамо био врло незнатан број правих Мађара ове вероисповести. Пррави циљ оснивања овог епископата показао се. Хтело се да се освоје цркве које припадају румунским епископатима, да би се у њима без икаквих сметњи могли да наместе мађарски попови, који би туђем народу проповедали слово Божије на мађарском језику. Уздајући се у велику религиозност Румуна и Ругена, Мађари су веровали да ће ови драговољно пристати на промену, о којој ради Света Црква. Међутим ствар није била тако лака, као што су Мађари држали. Света Столица, наравно, одобрила је захтев мађарски, али је то немађарске народе страшно разјарило. Тада је, као што се сви сећају, извршен чак и један атентат против новог епископа, али су Мађари помоћу жандарма ипак успели да саломе отпор непослушне пастве.

их приме у унијатску цркву.

Они неће више да се потчињавају јуридикацији влашких попова и владика, већ, као верни мађарски поданици, желе да пређу у унијатску цркву у Хајдудорогу. Ова влашка села немају свештеника, јер један део од њих, изневеривши мађарску државу, повукао се са непријатељем, а друге је, као издајнике отаџбине, сустигла оштра рука мађарске правде. Тако су сва влашка села која припадају право славној цркви, остала без духовних шефова, пошто су их свештеници издали. Оно што је интересантно и чему треба да се радујемо, то је факт да чланови ових црквених општина, и ако говоре влашки, нису тражили своје нове свештенике од влашких владика из Хајдудорога. Прелаз толиких хиљада православног Влаха у мађарску унијатску цркву тако је велики, да викар и свештеници једва отаљавају посао.

Овај драгоцен документ показује на који начин Мађари шире своју «културу». Непотребно је у опште демантовати тврђење, да Румуни желе да напусте своје традиције и свој матерњи језик, за који су вековима подносили најгоре муке. Мађари су то сами демантовали, кад је њихов демократски министар граф Апоњи издао наређење да се за творе румунске школе у Трансилванији под изговором «да се стави новништво држало антипатриотски и издајнички од румунске окупације.»

ЕНГЛЕСКА МОЋ

Од почетка рата до сада енглеска влада је отицала ове кредите: за 1914 годину 9 милијарди и 950 милиона франака, за 1915 годину 35 и по милијарди, за 1916 годину 50 милијарди и 250 милиона, за 1917 годину 47 и по милијарди. Укупно до сада 143 милијарди 200 милиона франака.

ДОБРОВОЉЦИ

Јуче у 4 сата по подне продефаловао је ј дан добровољачки пук пред Престолонаследником Александром. У парадном маршу прошли су поред Врховног Команданта

свинови из разних крајева наше опште стаџбине, који су дошли да врлу својим заштитом Крфску Декларацију и допринесу њеном остварењу.

Пук је био постројен на широкој полани појед цркве. Када је Престолонаследник «аваша», музика је интонирала српску химну, за које је време командант подносио рапорт. По пријемном рапорту Врховни Командант је продужио пешке до средине пула, где се заустави, назвавши Бога јунацима југословенским. Музика је престала, а Престолонаследник је почео да говори. У својем говору он је остао вјално показаној храбрости и пожртвовану «вага пука», и постао његову изграјност у борба за слободу и јединице. Громогласно три пута живеос поздравило је његов завршетак.

После говора пук је отпочео дефаловање поред Врховног Команданта. Напред је ишао командант дивизије, за овим командант пука, а за њим у колони ујед живих простих редова у парадном маршу цео пук. На прима скорз сваког петог војника видели су се српске и савезничке медале за храброст. Њихово држање, њихов марш и њихова појава чинили су ујединствен утисак. Са зтегнутим мишцима у ставу «мирно» весела лица Срба, Хрвата и Словенаца пролазила су једно за другим.

Публика, која је поред масе Срба била састављена од великог броја свих савезника, у којој су се видели дипломатски представници, страни кореспонденти и наши новинари одушевљено је поздрављала сваки ред војника који је у парадном маршу пролазио, а голмала наших и страних фотографа и кинематограф тискала се с једног места на друго, да би што боље свимила цео тај догађај.

Јучерашњи дан још једном је показао нове борце за остварење југословенске идје, — а раса са обинама и извржљивости и пожртвовањем наше расе не може пропаста, већ мора победити.

АУСТРИЈА И НЕМАЧКА

Цирих. — Улога аустријске владе у бечким нередима доста је мрачна. Али је вредно поменути објашњења, која о томе даје немачка штампа.

«Франкфуртер Цајтунг» каже да је аустријска влада искористиле штрајкове, да би народном покрету дала политички карактер и како би народни гњев бацила на немачке управљаче, којима се замера да имају велике анексионистичке апетите.

«Базел Нахрихт» за које се зна да су у ве-

зи са Аустријом, веле, да је Чернин допустио да се покрет развије, како би изгледало да је аустријска дипломатија под притиском народних маса, као што је немачка дипломатија под притиском више команде.

Најзад да забелжимо и ово тужно признање «Франкфуртер Цајтунг».

Ми ризикујемо да будемо изоловани у свету са својим империјалистичким ратним циљевима. Константујемо да никаква пропаганда Спо разума никада није имала тако разорног утицаја на аустро-немачке односе, него што је то учинила пангерманистичка пропаганда за анексију.

ДВЕ СТАТИСТИКЕ

Енглеска државна статистика објавила је неке интересне податке о рађању и умрању у Енглеској за време овог рата. Рађање је доста смањено, а и морталитет још више. Од 1 јануара 1915 до 30 јуна 1917 у Енглеској, у ужем смислу, роди се 590.000 деце, у Шкотској 83.000, у Ирској 41.000; од почетка рата становништво је увећало са 900.000. Годишња број бракова који је између 1909 и 1910 био просечно 275.000, почео се 1915 на 361.000. Само појачана је видљивост рађања женске деце, нарочито у Енглеској.

Према саопштењима немачке државне статистике и обавештењима угарског статистичког бироа, објављеним у «Поста Нагло», у централним државама је број рађања још спао, и то рађање у првом триместру 1917 у односу на први триместар 1915 смањило се у Немачкој са 43 одсто, а у Угарској са 53,5 одсто. То је скоро двалут већередуцрање него у Енглеској. Опдање ће изгледати још јаче, ако се упореди са којом малко старијом годином, пошто је још пре рата рађање почело да се смањује. Децији морталитет је у Немачкој 151 на хиљаду (топ у Енглеској 90 на хиљаду).

Поред свих могућих напора да се очувају деца, ипак је статистика појединих великих вароши просто ужасна; у јулу у августу 1916 умрло је: 275 деце на хиљаду у Нирнбергу, 283 у Келну, 341 у Енфлрту, 315 у Харе.

САВЕЗНИЧКИ БЕДЕМ

Цирих. — Војни критичар «Нове Слободне Пресе» говори о будућој немачкој офанзиви на западном фронту, полази да је велико питање, да ли ће централне силе моћи имати

какоог успеха. «Савезници држе, каже он, да Немци на у ком случају не могу да прсбију њихов фронт. Очеидно, ово је мишљење доста основано, јер су позиције на западном фронту тако силно утврђене, а квалитет трупа, артиљеријска припрема и све остало тако врсте, да збиља има разлога веровати како ће сваки покушај бити неуспешан.»

САВЕТ У ПАРИЗУ

Париз. — Италијански министар вој и генерал Алфијери стигао је у Париз пре два дана, где је имао више састака са члановима француске владе. Сад је стигао одје и председник владе Орландо да учествује у овим договорима, на којима сарађује и генерал Кадорла, преставник Италије у Великом Ратном Савету. Генерал Алфијери дао је «Пти Журналу» ову изјаву: Цела је Италија на ногама. У посети фронта на Пјве, кају сам учинио пре неколико дана, добио сам утисак о његовој свези, која је још већа због присуства савезничких трупа.

РАСТРОЈСТВО

Париз. — Јављају из Петрограда, да су Немци, дижући један део својих трупа са руског фронта, и по ред цг ворене обавезе да то за време преговора не могу да чине, изазвали међу сво-

јим трупама велике nerede и дезертирања. Њихови дезертери, међу којима има и официра, изјавили су: да се трупе силом гоне те да пођу на други фронт. Хиљаде људи лутају око Ковна, нападајући на магацине и возове са храном. Тврде да је Немачка готова без хлеба.

ПОД ТУТОРСТВОМ

Берн. — «Бодише Цајтунг» сазнаје из Берлина да изјаве, које ће канцелар Хертлинг држати у буџетској комисији као одговор на говоре Вилзона и Лојда Дорца, неће изаћи из оквира последњих немачких изјава о циљевима рата централних сила.

Канцелар ће вероватно поднети свој говор на одобрење маршалама Хинденбургу и Лудендорфу, који су нарочито зато дошли из главног штаба у Берлин.

У НЕМАЧКОЈ

Берн. — Из Берлина јављају, да су у целој Немачкој биле крваве манифестације против анексионистичких принципа пангерманиста и против империјалистичке владине политике. У радничким местима гомила је шила длицом певајући Интернационалу.

ТАЈНЕ 1918 ГОДИНЕ

Сарадник «Пти Париз» знао саопштава овај астролошки интервју:

Настапа је 1918. Оза је као финкс. Она има своје тајне које би сваки хтео да зна. Али будућност је тако свиредно закључана, да нам остају само наде и стрелца да се и оне не поруше.

М-ђудим, опоманући се добро да је млади париски астролог, Госпоћа де Телем била тако добра те је прошле године скинула мело вео будућности, отишао сам код ње да је запитам, да ли би то зтегла и ове године да учини.

Морам признати, Госпоћа де Телем с почетка није баш показивала много журбе да усевоји моју молбу.

— Драги господине, рече ми она, ми који радимо тешке и деликатне ствари нарочито смо изложени подсмеху неверника и рђавах шалџија. Ми имамо право да будемо недовољни, јер се губе без икаквог резултата наши напори. Просте године ми сте бугке прешли преко мојих проречања. Међутим, ја сам а с дутно и тачно предсказала скрпљ пад руског цара и трумуф револуција, а званисте рекли ни речи. То ме и су више мало охрабрује да вам данас одговорам.

— Ваша је љутња; госпођо, врло оправдана, али опростите невиноме, молим вас. Ва сте све то предвидели, само нисте — цензуру, која није допустила да се каже како је руски цар преј обарањем са престола.

Госпоћа се насмеја.

— Главно је, да се нисам преварила, предвиђајући папски покушај, штрајкове у Паризу, грчке догађаје, скандалозне афере. Догађаји су то потврдили.

— У толико пре треба да нам кажете штогод о будућности, кад сте већ тако леп успех имали и прорекли прошлост. Једно питање нарочито интересује цео свет, ако би могло....

— О, знам ваше питање. Њега ми постављају бар по двадесет пута дневно: кад ће се свршити рат? Све што могу рећи, то је да почетком јесеви има повољних изгледа за мир. У овој сезони има много да се очекује. Преговори ће се водити у једној вароши у долини Рајне.

Улазећи у разговор о томе, Госпоћа де Телем није могла висте да одоли пасји коју изазива астрологија код свих својих следбеника, и једним замахом, са одређеношћу и

Слабо, издвигнула ми је сејву пророчанства, коју ја овде репродукујем:

И природа ће учествовати у актуелним догађајима. Тешки земљотреси причиниће у Грчкој и Централној Америци. У Русија ће бити још криза, немра и нереда, али ће доћи велики чек који ће је повести новој судбини, но ја га још не видим. Док је Кајзер потпомогнут утицајем планете Марса, он ће одолевати спољашњим и унутрашњим нападима, али извесно је да ће му силно контрабалансирајући звездани утицај Клемансоа, Поенкареа и председника Вилсона. Велики демократски покрети појавиће се у Британској као и у Италији. У осталом, ветар независности дува над свима народима, и нова демократија усталаће се свуда. Крајем 1918 биће рђаво стање здравља једне високе француске личности, а тако исто и двојице врло познатих политичких људи. То је све што је од ширег интереса.

ЈЕДНА СВЕДОЦБА

Париз. — Лист «Ла Расик» који излази у Паризу доноси превод једног писма, које су му послали два руска заробљеника, којима је пошло за руком да побегну из Аустрије у Швајцарску.

Ево тог потписаног писма: «Ми потписани руски војници, који смо били заробљеници од почетка 1915, па све до 4 децембра 1917 године, када смо пребегли у Швајцарску, молимо вас да вублакујете ово створено писмо.

Изајављујемо категорички свим Русима и њиховим савезницима и молимо их да нам верују, да питање исхране у Аустрији постаје крајње акутно, а да не говоримо о непрестаном смањивању оброка и код војске и у унутрашњости.

Све резерве у храни биће испривљене концем месеца јануара 1918., како смо дознали са разних страна, чак и

из чешких листова. За шест месеца од пр лике развије се ужасна крвава због исхране и данашња Аустрија с којом се још не може разговарати, мораће тражити милост.

На швајцарској територији срели смо (сам немачких дезертера, који су побегли из царске војске због оскудице у храни, а има много оваквих случајева. Сем тога не можемо прећулати једну нову и одвратну повреду права руских ратних заробљеника. Санитетски возови, који долазе са италијанског фронта, за две трећине пуни су руских заробљеника, рањених, које су Аустријанци употребљавали на италијанском фронту, да носе храну и муницију у аустријске ровове.

Из великог броја рањеника може се судити да су они били послати на полегаје најзлогешње италијанској ватри.

У колико се тиче бруталност поступања према заробљеницима оло је увек исто сени што се сада мучи и вешањем, што је било укинута. — Теодор Д. Ембулатов — Анджеја И. Јакушин.

СЛАБЕ НАДЕ

Цирих. — И ако је руска делегација пристала да и даље настави преговоре у Брест Литовску, ипак бечка штампа мисли, да не треба полагати велике наде у успешан исход преговора.

«Фремденблат» пише: «И ако су преговори настављени, ипак се могу очекивати нове и велике тешкоће. Стога је потребно да очувамо своју хладнокрвност до краја и да будемо спремни на све догађаје.»

«Рајхспост» напомиње, да се треба чувати од превеликих нада. «Арбајтер Цајтунг» је незадовољан начином преговора у Брест Литовску. Боји се, да ће питање народности онемогућити успеш преговора.

У ТЕШКОЈ КРИЗИ

Париз. — Да штрајкови који већ осам дана бесне у Аустрији имају више политички карактер него економски, најјасније се види из изјаве главног социјалистичког немачког одбора у Аустрији. Та је изјава штампана у «Арбајтер Цајтунг» и у њој се истичу ова четири захтева:

- 1. Формална гаранција да преговори у Брест Литовску неће пропасти због ма каквих територијалних захтева.
2. Да се потпуно реформише служба за снабдевање.
3. Да се одмах поднесе законски пројекат о општем праву гласа, непосредном и једнаком за општинске изборе.
4. Да се одмах укину мере које су предузете да се милитаризира ред у фабрикама и којима

су радници били лишени сваког свог права.

Све вести, које долазе из Аустрије, потврђују да је карактер народног покрета врло важан. У индустријском центру у Винер Најштату, где су све фабрике и радионице затворене, биле су у петак велике демонстрације. Социјалистички посланик Ренер је изјавио: «Главни разлог револуционарног покрета није у смањивању оброка хлеба, већ у чврстој одлуци радника, да спрече, да се анексионистичким захтевима продужује рат.» Локална организација из Винер Најштата послала је у Беч главном социјалистичком одбору једну делегацију, која је изјавила да су радници у Винер Најштату решени да продуже штрајк све док

аустријска влада не учини озбиљан покушај да дође до мира.

У Грацу је обустављен такође рад у свима фабрикама и свима радионицама. Тамо су у петак држана два велика збора. На њима је говорио социјалистички посланик Резел. По свршетку једног од ових зборова поворка се упутила према центру вароши. Манифестанти су носили карте са натписом: «Ми ћемо мир. — Доле агитатори за рат.»

У Прагу је ситуација такође врло тешка. Општински одбор је у ванредној седници у петак усвојио резолуцију у којој се протествује против смањивања оброка хлеба и тражи да се одмах закључи општи мир. Одбор је и забрао једну делегацију која ће отићи у Беч и обавестити владу о ситуацији у Прагу.

Штрајкачки покрет се шири у Пилзну, у Бриксу, Рајхенбергу, у Брину, Линцу и у другим варошима у Чешкој, Моравској, Доњој и Горњој Аустрији. Штрајкује преко милион и двеста хиљада радника, нарочито из ратне индустрије.

Због ових догађаја било је више преговора између председника владе Сајдлера и радничких делегата под предвођењем социјалистичких посланика Адлера, Зајца, Пемера, Домера и Хануша. Сајдлер је чинио велике изјаве. Он је тврдио да влада чини све могуће да дође до општег мира и да она не тражи никаква територијална увећања на рачун Русије. Што се тиче Пољске он је изјавио да њу Аустрија сматра као независну државу и да јој неће диктовати уставни облик, нити јој наметати насилне односе. Најзад је рекао да ће Пољска моћи да одлучује својом судбином народним гласањем на широкој основи. Практична вредност ових изјава знатно је умањена тврђењем, да Аустрија не може евакуисати заузете територије из страха да не доведе у опасност интересе монархије. Под таквим околностима врло је сумњива искреност обећања што се тиче Пољске. Сајдлер је додао још да влада зна за жељу народа да буде обавештен о току преговора и прочитао је једну Чернинову ноту о преговорима у Брест Литовску.

Француска штампа је врло резервисана у коментарима о овој агитацији у Аустрији. Више листова примећују да је аустријска цензура, која је иначе врло строга, била широке руке у овим извештајима и зато сумњају да Аустрија хоће да се о овом приликом престави Споразуму као либерална и умерена. Па и поред све резерве сви листови признају да овако нагао и општи покрет преставља стварну важност. «Тан» пише: «Оно што је од интереса и што од овог народног покрета ствара прави догађај, чији се ефекат неће ограничити на садашњи покрет, то је, што су народне масе проговориле мимо својих политичких вођа, што су оне проговориле са целом аустријском бирократијом и што никаква војна ни полицијска сила није сматрала да се успешно може умешати. То је значајно у овом држању народа у Аустрији.»

ИЗ НЕМАЧКЕ

Париз. — Накнадно се јавља, да су међу оснивачима немачке «Народне лиге за слободу и отаџбину» познати раднички шефови Бауер и Легин; професори и научници Фравке, Мајнеке, Олкен, Брентано, Делбрих и Лист; политичари и публицисти Дерибург и Фраурих Науман.

У програму се нарочито запажа брза индустријализација, да се оствари и осигура ма на који и чин снабдевање основним и битним артиклима за исхрану, и да се изведе што је могуће пре и што инте заврши производња. Свест о опасности од евентуалног будућег економског рата изазива у њима ужасан страх.

ИЗ РУСИЈЕ

Лондон. — Према једној вести из немачког изора, разлика у гледишту између Ленинца и Троцког поопштрила се до те мере, да изгледа сваки заједнички рад немогућан.

Чланови масималистичке владе наклонени су Троцком. Ленинцев пут у Финску, која је објашњен његовом здравственим стањем само је увод у његово повлачење.

САОПШТЕЊА

Радосав А. Михајловић, војни чиновник, интендантура бр. п. 711, моли артиљеријског мајора Николу Илића да му се јави.

Д-шан Поповић Стрижевски да се јави Стевану Цекићу, полиц. писару, сада у болници Престолонаследничковој у Солуну.

Ведоје Анђимић, наредник-болничар Бр. П. 216 који сваког оног за извештајко била ништа знао за Др-гугана Игковца из Стојника среа ко-смајски округ Београдски.

Исидор С. Поповић из села Годљева срез црногорски окр. ужич и регрут од 16 година који је до Крфа па после на острву Виду био, није ма се јавио. Стога молим другове и пријатеље ко би што год знао да ме известе на адресу: Стеван С. Поповић број поште 414.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ Немачко одељење, које је јучас успело да продре у француске линије источно од Њепора, одмах је отрано. На десној обали Меке доста жива артиљеријска акција на сектору коте 844 и на фронту између Шом. На свом другом месту пропао је један покушај немачког препада, која је извршен после живог бомбардовања.

Алжатака. — У времену између 28 децембра и 7 јануара оборено је 10 немачких аероплана. Осим тога потврђено је да су четири немачка апарата, за које је у прештој десетодневној периоду јављено да су оштећени, у ствари оборени.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Мало непријатељско одељење, које је покушало да се приближи нашим положајима западно од Винер Гизана растерали смо нашом ватром. Друго одељење успело је да продре у наше ровове северно од Ла Басе, али је одмах одбачено, оставивши заробљеника у нашим рукама.

Непријатељска артиљерија је показала велику активност у току дана између Сен Кантена и Скарпе, као и јужно од Месине.

Више од 400 бомба бачено је на непријатељске логоре код Рудерса и Менена, на ве-

лики депо муниције код Куртре и на друге објекте. У току бораба у ваздуху оборено је седам непријатељских апарата, а два су оштећена и изгнана да се спусте. Наша два апарата нема.

Адмиралитет јавља: Два наша апарата извршила су преко дан и у току ноћи неколико напада на „Гебен“ и успели су да га погоде великим бомбама. Они су бомбардовали и реморкере, која су дуж „Геб на.“ Сваки пут артиљерија је врло живо тукла наше аероплане, али су се они вратили неповређени. Напади се настављају.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

Активно и успешно извиђање наших мањих одељења, која су се упустила даље према противничким линијама између југоисточних падина виса Спинучиа и десне обале Пјаве(?) У долини Орника наше трупе су заплениле разни материјал. Једним врло успешним испадом јужно од Кверо, једно француско одељење добило је заробљеника и један митраљез. Дуж целог фронта узајамна артиљеријска ватра, нешто јача у долини Адије и Бренте и на неким малим секторима на обе обале Пјаве.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ЊУЈОРК. — У Сједињеним Државама има преко четвртину милиона немача, Аустријанаца, Турака и Бугара од њих је близу милион испод 21 годину.

ПЕТРОГРАД. — На конференцији у Брест Литовску учествују и три персијска делегата, који су са Галат пашли.

ЦИРИХ. — Услед немања угља обустављена су сва предавања у школама у Будимпешти.

ЦИРИХ. — Чеси су се решили да у својим црквама заведу службу на чешком језику, место латинског.

БЕРН. — «Фремден блат» протествује против вероватности да место Килмана дође фон Билов, јер је Килман уживао симпатије аустријске владе.

ЦИРИХ. — «Форверц» објављује 7. и 8. јануара уводне чланке, у којима одобрава држање аустријских радника и тражи од немачке владе да потпуно усвоји аустријске антианексионистичке принципе.

ЛОНДОН. — И Штокхолма јављају да марке и даље падају у Шведској и поред очајних напора немачке владе, да то спрече. Према последњим вестима марка је пала на 57 и ако је у нормално вре-

ме увек изнад 85. Ово последње падање курса треба написати томе, што публика ни мало не повлава вере да ће успети преговори у Брест Литовску.

МИЛАН. — Овде је умро директор јужних италијанских железница Луј Кошут. Он је син познатог мађарског револуционара Лајоша Кошута, који је емигрирао у Турин 1848 године.

ЦИРИХ. — Наје Фраје Пресеа доноси, да је до краја 1917 год. Немачка позајмила Аустрији 4 и по милијарде круна и додје, да је постигнут нов уговор према коме Немачка даје Аустрији нов зајам од 600 милијона мацрака. Ту ће јој суму вратити Аустрија по закључењу мира.

БЕРН. — Јуче је у Варшави била једна конференција полских и литванских делегата, да се саветују о судбини своје земље. Конференција је усвојила резолуцију, у којој се протествује против преговора у Брест Литовску и против данашњег политичког режима у Пољској и Литванији.

ЛОНДОН. — «Тајмс» наже да Турци неће носити црнину за губитком две немачке лађе, «Гебен» и «Бреслава» су вјодаде Цариградом и наметале тако омирнути немачки утицај.